

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

Telefon št. 34.

„Le Triomphe de la République.“

Iz Pariza, 20. novembra.

Republika stoji danes na trdnjeh nogah, kakor kdaj poprej. Prebila je veličanske krize, ali premagala je vse svoje sovražnike. V njenem taboru so danes združeni vsi dobri sinovi francoskega naroda in zato zre lahko brez strahu v prihodnost.

Kaj so vse počenjali monarhisti in ž njimi združeni klerikalci, da bi strmoglavili republiko, in jo preobrazili v državo, kateri bi zapovedovala sablja in zakrivljena palica, a vsi ti poskusi so se izjalovili. Klerikalizem je bil poražen. Vsi prisleparjeni milijoni asumpcionistov in drugih taci redovnikov niso mogli podreti republike.

Pred nekaj dnevi je vlada v parlamentu dosegla znamenito zmago. Zbornica jej je izrekla popolno zaupanje in to po debati, v kateri so klerikalci nastopili roko v roki z monarhisti in s katero so hoteli provzročiti odstop ministrstva, ki šteje mej svojimi člani poleg ubijalca komunardov tudi voditelja socialnih demokratov. Združili so se celo ekstremi v obrambo ljudske svobode.

Omenjena debata je bila zaradi tega posebnega pomena, ter je v njej ministrski predsednik, prijatelj pokojnega Gambette, na polna usta priznal, da je še vedno resničen in veljaven Gambettov znani izrek: le cléricisme — voilà l'ennemi! Klerikalizem je največji sovražnik republike, ljudske svobode, omike in napredka. S tem je vlada precizirala svoj program, in kakor kažejo posvetovanja v finančni komisiji poslanske zbornice, prešinilo je to spoznanje vse rodoljubne kroge v toliki meri, da hoče parlament pretrgati vse zveze celo z Vatikanom, ki je vendar dosti razumljivo obsojil počenjanja asumpcionistov in drugih redovnikov ter sploh cele francoske klerikalne stranke.

Nekaj dni po omenjeni velepomembni debati, v kateri je francoski parlament napovedal klerikalizmu boj do skrajnosti, boj na življenje in smrt, je bil v Parizu naro-

den praznik. In ta praznik je bil pravi triumf republike.

V nedeljo je bil razkrit kolosalni spomenik „Le Triomphe de la République“, delo znamenitega kiparja M. Dalou-a. Ta spomenik je postavljen na „Place de la Nation“ in izraža simbolično velike ideje, na katerih je zasnovana francoska republika. Vrh triumfalnega voza stoji republika, opiraje roko na zveženj palic, ki predstavljajo po Svatopluku znano načelo, da v združenju je moč, krog nje pa so razvrščeni kipi, ki predstavljajo genija svobode in pravice ter delo.

Razkritje tega spomenika je dalo povod manifestaciji, kakršne svet še ni videl, manifestaciji za večne ideje, katerim je velika revolucija pred sto leti pomagala do zmage, za ideje svobode, enakosti in bratstva. Te grandiozne manifestacije za republiko, te veličanske demonstracije proti klerikalizmu in monarhističnim upornikom ni možno opisati. Le tisti, kdor je tej slavnosti prisostvoval sam, kdor je na svoje oči videl, kaj se je godilo, le tisti ima jasen pojem o dogodbah tega nepozabnega dne.

Vse pariško ljudstvo se je udeležilo te slavnosti. Ljudstvo je storilo sveto prisego, da bo varovalo in branilo svojo suvereniteto in svojo neodvisnost. Samo slavnostnega sprevoda mimo spomenika in vladne tribune se je udeležilo nad pol milijona oseb. Zastopani so bili vsi stanovi, zastopana je bila vsa Francija.

In ko se je ta kolosalni sprevod pomikal mimo cerkve Saint-Ambroise, tedaj so mahoma utihnili oduševljeni klici „Vive la France“ in „Vive la République“, zato pa je iz stotisoč grl zagrmel klic: Flamidien! Flamidien!

Vse republičanske stranke, naj jih sicer ločijo kakršni koli nazori, navdaja radi izida te veleimpozantne manifestacije najiskrenejša radost in približujejo se druga drugi, da zatro skupnega sovražnika. Vsak Francoz, ki ljubi svojo domovino in želi, da bi zavzemala v svetu tisto mesto, katero jej gre, je danes, po dogodbah zadnjih let prepričan, da si Francija ne opomore

do nekdanje veljave in da ne postane deležna sreče notranjega miru, dokler se ne zatre vse ljudsko življenje zastrupljajoči klerikalizem. V tem so jedini meščani, kmetje in delavstvo, v tem je jedin ves francoski narod, kakor se je sijajno pokazalo v nedeljo povodom razkritja rečenega spomenika, temu nasprotujeta samo klerikalstvo in z njim združena monarhistična aristokracija.

To pa je velikega pomena za ves svet. Naj tudi drugod napreduje reakcija in naj zmaga klerikalizem, njegova moč ne postane odločilna, dokler bo Francija zavetišče svobode in pravice, dokler bo francoski narod zvest onim idejam, ki so razbile okove in rešile človeštvo politične in duševne sužnosti.

V Ljubljani, 24. novembra.

Grof Clary in krona.

Obstrukcija Čehov je obrnjena naravnost proti Claryju in Kindingerju, ki sta postopala proti češkemu narodu ne le brezobzirno, nego tudi skrajno žaljivo. Clary se trudi ves čas, da bi češko delegacijo osamil, Kindinger pa je po odpravi jezikovnih naredb izdal češkim sodiščem navodila, ki so docela sovražna češkemu jeziku. Zategadelj se obrača češka obstrukcija proti tema dvema možema, ki sta ne le njim, nego Slovanom sploh skrajno neprijazna ter sta z imenovanjem Wurmserja za celjsko nadsodišče jasno povedala, da se imajo nadejati Slovenci najhujšega. Slovenski drž. poslanci bodo torej seveda morali podpirati Čeha. Krona itak noče nikakor držati Claryja za vsako ceno. Cesar je pri sprejemu poslanca Povšeta že govoril o novem koalicijskem ministertvu, v katerem bodo zastopane vse cislitvanske narodnosti. Krona itak ne more biti zadovoljna s taktiko Claryjevo, ki je z željami cesarja v jasnem protislovju. Mesto pomirjenja je prinesel Clary Avstriji nove hude boje, mesto združenja velikih strank se je lotil Clary razbijanja desnice. „Politik“ piše o nesoglasju med sedanjo vlado in krono tako-le: Vlada je označil — sprejetim državnim poslancem — smer, v kateri naj bi se vršila politika

grofa Claryja, in pri tem se je pokazalo, da se je ta minister oddaljil prav samovoljno od nje. Da, še več, Njegovo Veličanstvo je naravnost izjavilo, da se ne oklepa grofa Claryja, in da ima dovolj uradnikov, ki so zmožni načelovati uradniškemu ministertvu. V tej izjavi cesarjevi moremo videti migljaj, kako bi se mogla doseči razrešitev sedanje zmešane notranje politike. Da grof Clary tudi pri kroni nima trdne opore, je iz izjave cesarjeve jasno, in Clary bi moral, ako bi imel kaj čuta, izvajati konsekvence iz tega ter se umakniti nemudoma. Toda pri dostojanstvenikih s smolo na stolu gre to težko. Zato pa jih bo treba pognati. Za njimi pride sicer novo uradniško ministertvo, a za tem parlamentarno. Novo uradniško ministertvo bo napravilo le prehod, česar sedanje strankarsko, Slovanom sovražno ministertvo ne more doseči. Zato pa ima obstrukcija Čehov namen pognati sedanjo nezmožno, intencijam krone in interesom večine nasprotno vlado. V tem stremljenju mora podpirati tako ali drugače Čeha vsak Slovan in vsak pravicoljuben poslanec.

Nov rek Viljema II.

Mladi nemški cesar si zna pridobivati sovražnikov s svojo brezprimerno domišljavostjo in zaljubljenostjo v svojo osebo — imenitnost. Te dni je izšla knjiga krasne izdaje s slikami, podpisi in reki najslavnejših in najvažnejših velikonomških veljakov in odličnjakov. Na čelu te knjige je seveda list cesarja Viljema II., ki je zapisal z velikimi, neokretnimi črkami sledeče: Po milosti Boga je kralj, zato pa je odgovoren le Gospodu. Svojo pot in svoje delovanje si sme določiti le s tega stališča. Ta strašno težka odgovornost, katero nosi kralj za svoje ljudstvo, mu daje tudi pravico zahtevati, da ga podložniki zvesto podpirajo. Zato mora biti vsakdo v ljudstvu prešinjen od prepričanja, da je za svojo osebo soodgovoren za srečo domovine. Ta izjava cesarja Viljema II. je vredna sovrstnica izjavam, kakor so „Sic volo, sic jubea“ ali „Suprema lex regis voluntas“ ali znana grožnja Viljemova, da bo svoje nasprotnike, socialne demokrate „zdrobil“. Po Vi-

LISTEK.

Pismo iz Rusije.

Spomini s potovanja.

(Spisal Karandaš.)

(Konec.)

Ruske železnice so širjetirne od avstrijskih. Za udobnost je skrbjeno prav tako v III. razredu, kakor v drugem in prvem. Na prvi pogled se vidi, da se železniški promet ne vzdržuje radi dobička, ampak radi udobnosti pasažirjev. Na vagonih so povsod dvojna okna. Potovaje na primer z južno železnico, sem se grozno bal za svoje zdravje, češ, ako me že tukaj zebe kakor mokrega psa, kaj šele bo v Rusiji! A nič o zimi, čeprav je zunaj šel sneg tako, da se ni videlo nikamor. Vzdržuje se vedno prijetna temperatura, in ker so tudi vrata dvojna, sedi se v takem vozu varno s svojim zdravjem kakor doma v sobi. Čudno se mi je zdelo, da se vsi vozovi razsvetljujejo s svečami in sicer ne s kakimi smrdljivimi, ampak s prav finimi. Evo vam dokaz, da jim ni do dobička, ampak da skrbje za udobnost potnikov! Vozovi drugega razreda so pa tako

dobro opremljeni, da se mora tujec kar čuditi. Kakor hitro se stori noč, izpremeni se ves voz v najelegantnejšo spalnico z jednim nadstropjem. Naslonila sedežev se dvignejo in podpro in postelj je gotova. Treba je le še zglavja in odeje, kar pa Rusi navadno jemlje na potovanje seboj. Seveda ne stane vozni list radi tega nič več, ampak vsak potnik ima pravico do takega ležišča. Za dame so celo separadni vozovi, kakor je tudi na vsaki postaji posebna čakalnica za dame — razkošno opremljen boudoir. No, čakalnic v našem smislu sploh nimajo, ampak s čakalnico je združeno i bufet. Kurijo se ti prostori s kamini ali pa celo po Meisnerjevem načinu s pod tlom napeljanimi cevmi. In kako okusno, kako bogato so opremljeni ti prostori! Kakor v bajkah iz „1001 noč“! Po mizah so razpostavljene najlepše palme in druge velikoliste rastline, istotako na oknih in po kotih in te svetilke, ti lestenci, ah, človeku se zdi, kakor da bi bil povabljen na domačo, večerno zabavo h kakšnemu bogatemu znancu. Ali je možno, da sem na potovanju v barbarski Rusiji? Ah, ne, na Dunaju sem, gotovo na Dunaju!... Ne, ne... ampak doma, na svojih tleh, v razkošnem gradu, katerega sem si nekda j gradil v oblake...

Svet, po katerem sem se vozil, je od Dunaja začeni sama nedogledna ravnina. Vasi so redke, a neverjetno velike. Primerjam jih lahko z večjimi mesti na Slovenskem. Človek si ne more ustvariti pravega pojma o njih, ako jih ne vidi. Hiše so vse lesene in s slamo krite. Podobne so si kakor krajcar krajcarju. Polja so neizmerno velika in rodovitna. Prst je črna in lahka, kakor je niti v nas po vrtilih ni. Vzlic temu pa je poljedelstvo na nizki stopinji, kar velja žalibog tudi o živinoreji. Kmetijski stan je ubog, ker ne ume izkoriščati zakladov, katere mu stvarnica ponuja v obilni meri.

Kiev!... Ali je možno? Ti, stari Kiev, tako moderno mesto? Električen tramvaj, široke, ravne ulice, krasne, mogočne stavbe? No že sam pogled iz kupeja na pisano morje tvojih streh, tvoje ponosne kupole, oh, kako impozantno! A tega nisem pričakoval, kar sem našel. Prodiral sem vedno globlje in globlje v tvoje osrčje, iskaje ozkih, blatnih, umazanih ulic, nizkih hiš, a zaman. Ta promet! Nebroj izvoščkov, ta živahnost tramvajskega prometa, ah, ti moj Dunaj!... Bratje, bodite sami sebi dobri, učite se ruskega jezika in osrečujte svoje mlade soproge z ženitvanjskimi potovanji po Rusiji! A tudi vi starejši pari, ako vas

je Bog oblagodil s posvetnim blagom, pridite občudovat s svojimi ženami in hčerkami pravoslavni vztok! Radi nezmožnosti jezika privoščil sem si le jeden dan za Kiev. Sedaj sem na svojem cilju, kjer počavam rusko življenje z njegovimi običaji. Krasno to življenje! Gostilne so tukaj samo za tujce, kajti zapadnega posedanja po kavarnah in beznicah Rus ne pozna. Oj, ljubki večeri, ko se zbirajo sosede v domačem krogu sede v tej, sedaj v drugi obitelji! Med godbo in neprisljano zabavo ginevajo ure kakor pene. Kakor bi trenil, stori se polnoč! Na mizi pa šumlja in vrvlja samovar, kateri je tako rekoč duša ruskega življenja. Tudi na bufetu vsake postaje ima svoje mesto mogočen samovar. Oh, kako dobro dé človeku „stakan“ čaja, ako po dolgi vožnji izstopi! Pasažirji in sprevodniki pa tudi prihajajo na vsaki postaji s kangljicami k velikemu samovarju, iz katerega si nalivajo vrele vode, da si potem v kupejih pripravljajo čaj.

Še nekaj! Pod mojim oknom precvetajo marjetice in mačhe, rože me razveseljujejo z napetimi popki, a ne mislite, da sem kje na Krimu. Niti blizu ne! Moskva mi je bližje.

V Rilsku, 24. oktobra 1899.

ljemovih nazorih ima kralj le pravico zahtevati, da ga „podložniki“ podpirajo, in da so soodgovorni za srečo domovine, nad katero pa ima nikomur odgovorno moč in oblast seveda samo kralj. Posebnih dolžnostij pa kralj nima menda, vsaj Viljem II. ne omenja nobene. Čemu imajo potem na Nemškem ustavo in parlament, če je ondotni vladar vse?

Vojna v Južni Afriki.

Londonski listi poročajo, da je dospelo do sobote že 27.000 mož pomočnih čet, ki so se izkrcale deloma v Kapstadtu, deloma v East-Londonu, deloma v Durbanu. General Buller hoče počakati, da dobi tudi vsa transportna in pomočna sredstva, ki so za vojno prav tako neobhodno potrebna kakor bojujoče čete same. Najprej došle čete so dobile nalogo, rešiti oblegance v Ladysmithu in Kimberleyu. Divizija lorda Methuena se je že odpeljala proti Kimberleyu ter je predvčerajšnjim dospela do Witteputsa, prve železniške postaje severno od postaje Oranje-River. Buri so vodovod v Witteputsu porušili ter se utrdili pri Belmontu ali po drugih poročilih pri Modder-Reverju. Iz Belmonta, kamor so dospeli Angleži menda včeraj, je do Kimberleya le še 80 klm. Armada lorda Methuena se bo spoprijela že te dni za „diamantno“ mesto Kimberley, če se ne bodo Buri rajši umaknili. Čete, ki naj osvobodé Ladysmith, vodi poveljnik druge divizije, general Clery. Pomagala mu bodeta s svojima brigadama v Estcourtu oblegani general Hildyard in brigada strelcev, general Lyttelton. Buri so na tem torišču še vedno na boljsem, ker so zasedli najvažnejše prostore in so docela pretrgali brzojavno in železniško zvezo med Pietermaritzburgom in Estcourtom. Tretjo divizijo bo vodil general Gatacre, ki ima svoj sedež v Queenstownu. To divizijo bo podpirala četrt, konjeniška divizija generala Frencha ter ima nalogo zapoditi Bure iz kapske kolonije ter potem vdreti v Oranje državo. Ta divizija pa še ni koncentrirana. Razen tega je razširjen med Afrikanderji uporni duh, ki bode dal generalu Gatacreju dovolj dela, da v Oranje državo ne bo utegnil tako kmalu. Sicer pa pride v decembru še peta divizija, katero bo vodil general Charles Warren. Poleg tega pa dospe v Južno Afriko še gardni konjeniški polk, ki je sestavljen iz samih velikih, lepih mož, ki imajo bogato uniformo in velike konje. Angleži so torej storili vse, da uženejo Bure z velikanskim številom svojih vojakov. Najnovejše vesti z bojišča so sledeče: Londonski časopisi so postali zadnje dni precej pesimističnejši. Iz zmešanih poročil se razločita povsem jasno sledeča dva momenta: Buri prodirajo na vseh črtah dalje proti jugu in bojazen, da se Holandci v Kapu odkrito pridružijo Burom, je vedno utemeljenejša. „Standard“ piše, da je revolucija le še vprašanje časa. K temu pridejo še vesti, da je bolan Salisbury, kateremu je te dni umrla soproga. Iz Durbana je došla brzojavka, da korakajo Buri sila naglo proti Pietermaritzburgu. Njihov največji oddelek pod generalom Joubertom, 7000 mož z artilerijo, je 25 angleških milj od Stowicka. Takisto iz Durbana je došla vest, da koraka 3000 Oranijskih Burom od zahoda proti Durbanu. Ako bi se posrečilo Burom vzeti Durban, bi bil to najhujši udarec za Anglijo v vsej dosednji vojni. V Estcourtu zaprti Angleži so zahtevali nujno pomoči, sicer se morajo podati. Withejim ne more pomagati, Buller pa tudi nima v Durbanu še dovolj kavalarije in topov, da bi se upal iz mesta proti Burom. Splošno je položaj v Natalu za Angleže jako neugoden.

Dopisi.

Iz Kamnika, 21. novembra. (Kamniški „salonski orkester“.) Po iniciativi občespoštovanega in delavnega slovenskega skladatelja, g. Viktorja Parme se je združilo v Kamniku več gospodov, ki so vešči v glasbi, ter so ustanovili takozvani „kamniški salonski orkester“. Namen tega orkestra je gojiti glasbeno umetnost, prirejati javne koncerte ter poživiti dokaj zaprto društveno življenje. Požrtvovalnost gospodov v orkestru je vsekakor vzorna in kako nesebično, kako plemenito je njihovo stremljenje, dokazuje dejstvo, da so priredili doslej že peto prav lepih dobro-

delnih koncertov. Gospodje delujejo na vzvišenem polju umetnosti brez najmanjšega plačila, kar treba v sedanji realistični dobi naglašati s posebnim povdarkom. Čisti dohodki omenjenih koncertov so se obrnili na korist kamniški revni šolski mladini, gasilni družbi, domačim ubogim, mestni godbi in končno šolski mladini v Lukovici. Delovanje salonskega orkestra ni torej le umetniškega, kulturnega pomena za Kamnik, nego ima najlepše človekoljubne, humane namene, ki bi morali navdati z zadovoljstvom vsakogar. Morali bi, da, in povsod drugod bi bili takemu orkestru globoko hvaležni, le pri nas, v Kamniku se je našla duša, ki je v znanem zakonem slovenskem lističu na padla uprav surovo ta vrli orkester in požrtvovalnega njega voditelja. Vsak poštenjak in omikanec obsoja ta podli izbruh klerikalne podlosti in nizkotravnega kramarstva. Zato pa se mi zdi umestno, da izrazim tu imenom vseh zavednih Kamničanov znova svoje priznanje vrlemu orkestru, ki se žrtvuje po trudapolnih, privatnih poslih za zabavo in umetniški užitek Kamničanov ter za podporo revežev in raznih koristnih naprav. Sramota za Kamnik je, da nismo storili v tem oziru že davno kaj, in da je moral priti šele g. Parma, ki nam je — kakor svoječasno na Krškem in v Kranju — ustanovil izvrstno privatno godbo, s kakoršno se ne more ponašati niti Ljubljana. In ta godba nas ne velja niti krajcarja! Zato pa je brezmejna impertinenca omenjenega zlogolkega dopisuna, da se je predrznil napadati naš orkester. Da so možni koncerti le v večjem lokalu, je umevno vsakomur, kdor ni tepec. Nihče drugi kakor g. Friedl bi ne hotel tudi naložiti si toliko stroškov za harmonij in oder. Kopališčno poslopje še ni bilo nikdar tako slovensko kakor je danes, saj stori g. Friedl vse, da postreže svojim gostom v vsakem oziru. Seveda ne more svirati nikjer noben orkester na en večer v raznih lokalih. Zato pa je smešno očitati, da pospešuje konkurenco. Radi štirih, petih koncertov ne obubožajo ostali gostilničarji. Stalni gostje se vrnejo povsod v svoje lokale, dasi izostanejo morda na dan koncerta. Pomisliti pa treba, da prispeva orkester tudi h pomnožitvi tujcev, ki se vendar razdelé na vse gostilnice, tako da imajo vsi krčmarji korist, dasi more svirati orkester v Kamniku le na enem kraju. Onim gostilničarjem pa, ki trepetajo za vsakega gosta, ne bo pomagano, četudi bi orkestra ne bilo. To se mi je zdelo potrebno povedati na naslov onih spletkarjev, ki so iz gole nevednosti tako zagrizeni, da bi najraje ponižali Kamnik v gnezdo, kjer imajo uradniki le to dolžnost, da zapravljajo po raznih beznicah svoje denarje, a se za kaj idealnejšega ne zmenijo.

Našemu orkestru pa kličemo: Vrlo naprej! Splošna hvaležnost inteligence ne izostane.

Eden imenom drugih.

Iz Kropi 21. novembra. Poročali ste v „Slovenskem Narodu“, da je gosp. G. M., novovoljeni načelnik gasilnega društva v Kropi, obljubil ustanoviti na svoje stroške godbo. Prijatelji družabnega življenja smo se te obljube jako razveselili, zlasti ker se nam je pravilo, da je novi gosp. načelnik ne samo petičen mož, ki to lahko stori, kar je obljubil, ampak da je tudi mož-beseda. Tembolj smo tedaj razočarani, ko slišimo, da je tega gospoda minulo prejšnje navdušenje, in da ponuja 100 gld., kar seveda še za prvi začetek nikakor ne zadoštuje. Zato prosimo gospoda načelnika, da naj izpolni svojo storjeno obljubo, da ne bodo hudobni jeziki dvomili in natolcevali njegovega kremenitega značaja. Prosim!

Iz Radeč pri Zidanem mostu, dne 22. novembra. Čudili se boste, g. urednik, ko vam poročam, da smo doživeli pri nas zadnjo nedeljo v našem „Narodnem domu“ veselico z gledališko predstavo. Časi se pač — hvala Bogu — spreminjajo. Tisti zagrizeni nemškutarji in zavratni klerikalni agitatorji, katerim ni bilo drugega na mislih, kakor le vedno sejati prepir med naše mirne tržane in tudi med inteligenco, kateri so le skrbeli za svoj žep in za svojo čast, kakor to menda delajo povsod nemškutarji in civilni klerikalci — zapustili so Radeče in tako so nastale pri nas prijetne socialne razmere, ki so omogočile, da se je vprizorila veselica, s katero se prav lahko ponaša naš trg in ki je izpadla na občno zadovoljnost. Pod vodstvom čestitih

pokroviteljic, g. Rozinove, soproge sodnikov in g. dr. Homanove sestavljal se je diletantski odbor, ki je v kratkem času aranžiral veselico, ki se je 19. t. m. v spomin godu Njehovega veličanstva zamrle cesarice Elizabete vršila v prid kuhinji tukajšne šole. Po primernem in prav umestnem nagovoru, ki ga je v izbrani besedi govorila g. učiteljica Kolnikova, igrala se je veseloigra „Lokavi snubač“. Reči moram, da nismo pričakovali od začetnikov-diletantov tako izborne, in premišljene igre in smo prav v zadregi, če bi nas kdo vprašal, kdo je bil najboljši, ker je bil vsak igralec na svojem mestu, tako da so se jim še celo veščaki čudili. Veliko pripomogle so k temu tudi izvrstne maske, katere je nam preskrbel g. Perdan iz Celja. Zato si ne morem kaj, da se na tem mestu posebno ne zahvalim č. g. gospema pokroviteljicima gospodičinam Mimi Vogelnovi, Emi Juvančičevi, Milki Skaletovi, gospodom Levcu, Klopčiču, Pintarju, Azmanu in Kamnikarju za njihovo požrtvovalnost in trud za izvrstno vprizoritev. Želimo, da to ne bo prva in tudi zadnja igra, in da nas bodo še večkrat razveselili s svojim izbornim nastopom. Zato bi pa bilo le želeči, da se uresniči želja odbora bralnega društva, preskrbeti nov oder in tako omogočiti še lepši razvoj radeške Talije. Če bi se nam posrečilo poleg tega tudi nastopiti z godbo in petjem, ki je bilo pri zadnji veselici dasi dobro, vendarle preskromno, prepričani smo, da se bodo prav lepo razvile do sedaj tako slabe socialne razmere, in da bodo te in take veselice tudi blažilno vplivale na širše občinstvo.

Še bolj hrvaški nego ruski.

(Dopis.)

Smešno je že postopanje naših vladnih krogov, ki skušajo z drakoničnim nasilstvom v Slovanih zatreti vsako, tudi kulturno obžalovanje. No, nas s tem le še bolj k delu bodrijo, ker nam pomen našega započetja le še bolj osvetlijo.

Nam se pa dozdeva, da nam je nečesa še bolj treba ko ruščine. Kako to? Nato hočemo odgovoriti.

Dobro je, da se v Slovencih budi misel na priučevanje največjega slovenskega jezika, katerega se pridno učé tudi neslovanski narodi, vendar se nam zdi, da je pri Slovencih učenje hrvaškega jezika še bolj aktualne vrednosti. Razlogov je zato mnogo. Prvi razlog je gotovo ta, da so nam Hrvatje naši najbližnji bratje, torej se gotovo spodobi, da znamo njihov jezik ne le čitati ampak tudi govoriti. Navadno se izgovarjamo, da Hrvat itak Slovence razumeva in Slovenec Hrvata, če tudi govorita vsak svoj jezik. Sicer je to nekaj res ali še bolj od strani Hrvata nego Slovence. Ako se Slovenec ni celo nič učil hrvaškega jezika, bo gotovo s prva le prav malo umel Hrvata, hitreje in lažje Hrvat Slovence. Torej Slovenec se mora hrvaščine na vsak način učiti, če ga hoče le samo dobro umevati in to naj stori še kot brač in najbližnji sosed Hrvatov.

Drugi razlog bi bil naš kulturni napredek. Znano je, da se v Slovencih prav malo zgolj znanstvenega piše, in jasno je tudi, zakaj ne. Nihče ne more Slovincem odrekati potrebnih sposobnosti, pač pa jim nedostaja materialne podlage. Vsled tega smo mi Slovenci, kar se naše znanstvene literature tiče, še celoma navezani na Nemce in vsled tega nemški sužnji. Pri nas se znanstvenih del ne more v domačem jeziku izdajati, ker je za nje premalo odjemnikov. Ko bi mi Slovenci bili vsaj narod kakih 5 milijonov, bi si zamogli svojo lastno slovensko znanstvo ustanoviti. A tega žal ni, in zato smo in ostanemo Slovenci vedno navezani na druge in sedaj na Nemce, zato se nam ti tudi vedno rogajo. Seveda bi si Slovenci opomogli vsaj nekaj, če bi se priučili ruskemu jeziku. Toda pri tem so na vsako stran velike težave. Vlada je še vedno tako smešna, da nam učenje ruskega jezika brani, drugič težko je, da bi se ruskega jezika tako v obče priučili, kakor bi ga za znanstveno izobrazbo potrebovali, in slednjič je tudi kulturna zveza z Rusi jako težavna že zaradi oddaljenosti. Pa nam tudi ni treba podajati se na tako težavno pot do negotovega cilja, saj imamo pomoček takorekoč pri rokah. Ta pomoček je popolno priučenje in vladanje hrvaškega jezika v besedi in pismu. Ako se mi Slovenci za znanstvene namene poprimemo srbo-hrvat-

skega jezika, postanemo s tem najedenkrat velika moč na jugu, ker tvorimo v zvezi s Hrvati in Srbi, ki imajo isti jezik le drugo pismo, narod 8 milijonov. Ako se nam tudi Bolgari pridružijo, da tudi oni sklenejo za znanstvena dela rabiti srbo-hrvatsko narečje, no potem nas je blizu do 11 milijonov, kar bi znanstvenim delom dajalo zadostno materialno podlago, posebno če še vštevamo iskrenost Jugoslovanov za napredek vede in omike. Na tak način bi se mi Jugoslavlani prav lahko osvobodili Nemcev in nemške ošabnosti, katera nas sedaj ponižuje vse povprek, Slovence kakor Hrvate, kakor tudi Srbe in Bolgare, ker vsi vsled nejedinstnosti crpimo znanstveno izobrazbo iz nemških del in si svoje lastne ustanoviti ne moremo kakor jo imajo že n. pr. Čehi in Madjari.

Tretji razlog je gospodarski ali socialni. V tem oziru pomena hrvaškega jezika gotovo posebej niti povdarjati ni treba. Saj je jasno, da je na jugu Avstrije za trgovino in sploh za socialni napredek hrvaški ali recimo srbo-hrvatski jezik neobhodno potreben na deželi kakor za celo obaljo Adrije. Pa omenimo posebej le to, da bi bilo v neizmerno korist za gospodarski, industrialni in trgovinski napredek Jugoslovanov, ko bi imeli vsi v ta namen kako strokovno glasilo. V tem oziru bi bil potreben jeden jednoten jezik, in ta more biti le srbo-hrvatski.

Četrty razlog za marljivo in vsestransko priučevanje in uvajanje hrvaškega jezika pri nas Slovincih je tudi naš politični program. Mi Slovani tirjamo, da se Avstrija federativno razdeli v „Severno Avstrijo“ (obsegajočo Češko-Moravsko-Galicijo), „Srednjo Avstrijo“ (obsegajočo Nemce in Madjare) in „Južno Avstrijo“ (obsegajočo vse slovenske pokrajine na jugu). „Južno Avstrijo“ tirjamo na podlagi hrvaškega prava. Za naš politični program je zopet hrvaški jezik, kakor se vidi velikega pomena. Slednjič pa je še jeden razlog, ki pa je bolj praktične vrednosti, namreč da je priučenje hrvaškega jezika za nas Slovence prav lahko. Z malim trudom je možno se hrvaškega jezika popolnoma privaditi, kar pa pri ruskem jeziku ni moči trditi, in le težko je najti Slovence, ki bi se bil ruskemu jeziku sam toliko privadil, da bi ga popolnoma vladal v govoru in pismu.

To so najvažnejši ali gotovo važni razlogi, ki nam priučevanje hrvaškega jezika še bolj nujno, rekli bi, vsiljujejo nego priučenje ruskega jezika. Nam se zdi, da bi tudi za nas Slovence veliko več koristilo bilo, ko bi se v gimnaziji v sedmem in osmem razredu mesto staroslovenščine poučeval rajši hrvaški jezik in sploh jugoslovanska literatura, za kar nam naj gosp. Vidic, ki z Glaserjem ni zadovoljen, skoro spiše pragmatično ali kritično slovstveno zgodovino vseh Jugoslovanov, pa v hrvaškem jeziku.

J. Š.

Zdravstvo v Ljubljani leta 1898.

(Dalje.)

65% vseh za davico obolelih zdravilo se je takrat na ta način. A kmalu je nastalo nekako utrčenje. Kajti to zdravljenje proizvoda zdravniku prav občutne žrtve glede truda in časa. Mnogokrat ustavljajo se pa tudi sorodniki bolnika temu zdravljenju, tako da se ni čuditi, če marsikateri zdravnik pri takih razmerah ekspektativno postopa, ali pa celo odklanja tako zdravljenje, ter bolnika odkaže bolnici. Seveda poišče se to zavetišče le redko kdaj in le v najbolj obupnih slučajih. Na ta način umrje žalibog precejšno število otrok za to boleznijo, brez da bi se uporabljalo to najbolj sigurno in zanesljivo zdravilno sredstvo. Ker se pa po tem takem to zdravilo mnogokrat tudi prepozno uporablja, zgubi občinstvo zaupanje do istega. Vrh tega pa pride mnogokrat tudi še trošek za cepivo v pošte, akoravno mestna občina v ozira vrednih slučajih isto oddaja strankam na račun ubožnega zaklada. Tem nedostatkom treba je odpomoči in dolžnost mestne občine kot zdravstvene oblasti je, da vse potrebno ukrene v to svrhu, da se temu zdravilu zagotovi splošna uporaba. Kajti na ta način otelo se bode izdatno število otrok gotove smrti. Usojam se tedaj predlagati sledeče:

Z ozirom na to, da je to zdravljenje vsekako preskušeno in obče pripoznano kot najbolj zanesljivo, naj se vsem zdrav-

nikom ljubljanskim naroči, da ob enem z naznanilom vsakega slučaja omenjene bolezni najkrajšim potom prijavijo mestnemu magistratu, ali nameravajo dotičnega bolnika zdraviti s cepivom ali ne; v negativnem slučaju odposlati bi bilo mestnega zdravnika k dotičnemu bolniku z naročilom, da pouči sorodnike o koristi takega zdravljenja, in da z njihovim privolenjem takoj izvrši injekcijo. (Dalje prih.)

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 24. novembra.

— **Javen shod** priredi politično društvo „Edinost“ v Trstu prihodnjo nedeljo dopoldne. O splošnem političnem položaju in o delovanju deželne zbornice istrskega bosta poročala poslanca dr. Laginja in Spinčić.

— **Srednji vek** — zlati čas človeštva. Klerikalci so se v zadnjem času lotili jako težavne naloge: Izomikati hočejo svoje pri-staše. To bi bilo na sebi jako hvalevredno delo, saj je neutajiva resnica, da so tako imenovani bojevnik sv. Mihaela glede splošnega znanja precej daleč za vsemi drugimi delavci. Toda našim klerikalcem ni na tem, da bi svoje ljudi izobrazili, nego jedino le na tem, da bi jim vcepili taci ideje, vsled katerih bi jih lahko na vrhovi držali. To je posebno dobro pokazalo predavanje gosp. Lampeta v „Katoliškem domu“. Ta gospod je razpravljal o temnem srednjem veku. Izkazali bi mu preveč časti, če bi se spuščali v kritiko njegovega, nad vse konfuznega govora. Omenimo samo, da je z uprav fanatičnim oduševljenjem slikal srednji vek kot zlati čas, povzdigoval njega politično in gospodarske razmere ter slavil fevdalsko tlako in desetino kot koristno in blagoslovljeno. Še čuda, da se ni zavzel za inkvizicijo in za sežiganje „brezvercev“. Poslušalstvo je vse to mirno in zadovoljno vzelo na znanje. So pač velike reve, ti vojščaki sv. Mihaela!

— **Slovensko gledališče.** V nedeljo, dne 26. t. m. poje se četrtkrat v sezoni prekrasna Smetanova opera „Prodana nevesta“; v torek, dne 28. t. m. pa se vprizori prvič na slovenskem odru igra „Odstopinje do stopinje“.

— **Klofutani beneficijati.** Gosp. Knifca, beneficijata v Tomišlju, je menda sram, da se je v svojem konsumnem društvu pretepal. Na dotično našo notico je bil tako drzen, da nam je poslal naslednji popravek: „Glede na notico „konsumno društvo v Tomišlju“ v Vašem listu z dne 18. t. m. zahtevam, da objavite sledeči popravek: Ni res, da je bil v konsumnem društvu v Tomišlju velik pretep. Ni res, da sva si jaz in neki odbornik prikladala klofute. Res je marveč, da meji podpisanim in vsemi odborniki označenega društva vlada popolno soglasje. V Ljubljani, dne 24. nov. 1899. J. Knific, kur. beneficijati.“ — In vendar je vse res! Knific je dotični dan v konsumnem društvu dejansko napadel g. Sotlerja in ga vdaril, na kar je ta, duhovnemu kramarju založil tako krepko za-ušnico, da jo bo Knific pomnil.

— **Katoliško vinogradniško društvo,** ki ne more s svojo gostilno na Glincah prav naprej, se sedaj poteguje za gostilniško koncesijo v Šiški, kjer je že zdaj toliko gostiln, da komaj izhajajo. Šišensko županstvo bo gotovo vse storilo, da ubrani poštene domače gostilničarje katoliške konkurence.

— **Podaljšanje kamniške železnice.** V ponedeljek je bil v Fischerjevem hotelu v Kamniku shod, na katerem se je razpravljalo o podaljšanju kamniške železnice. Na razpravi sta bila dva projekta: ali naj se železnica podaljša do Gornjega grada ali do Vranskega. Shod se je izrekel za progo do Gornjega grada in je izvolil poseben odbor, ki naj deluje na uresničenje tega projekta.

— **Občinske volitve v Gradcu.** Iz Gradca se nam telefonira: Danes se vrši ožja volitev v tretjem razredu. Pri prvi volitvi so dobili socialni demokratje največ glasov. Klerikalci, ki so postavili svoje kandidate, so tako sramotno pogoreli, da bi tega ne bil nihče pričakoval. Dobili so le nekaj nad sto glasov. Danes se trudijo tako nacionalci kakor socialni demokratje na vse načine, da zmagajo. Agitacija je kolosalna, udeležba ogromna. Opoludne kazalo je skoro na vseh voliščih prav dobro za socialne demokrate.

— **Nova godba.** Kolesarsko društvo „Ilirija“ ustanovilo je lastno godbo na lok. Toraj zopet napredek. Seveda mirnim in tihim potom, tako kakor se sploh največ doseže. V soboto, dne 25. t. m. ob 8. uri ima imenovana godba svoj debut pri „Virantu“, kjer ima vsakdo prost vstop. Pri-dite toraj in — sodite!

— **Klub slovenskih biciklistov „Škof-jaloka“** priredi v nedeljo, dne 26. novembra v prostorih narodne čitalnice v Škofjiloki zabavni večer s plesom, godba svira na lok, vstopnina za ude 30 kr., za neude 40 kr., uljudno vabi na obilno udeležbo odbor.

— **Podružnici sv. Cirila in Metoda v Ribnici** priredita dne 26. novembra 1899 v prostorih g. Antona Arkota v Ribnici veselico. Vsopred: 1. pozdrav, 2. petje, 3. igra, 4. srečkanje. Vstopnina 20 kr. Začetek ob 7. uri zvečer.

— **Iz St. Petra na Krasu** se nam piše: V nedeljo, dne 19. t. m. vršil se je tu občni zbor podružnice družbe sv. Cirila in Metoda „Pivka“. Dasiravno se je odposlalo nad sto vabil ter se v vseh slovenskih časopisih ponatisnilo vabilo, se je vendar od-zvalo vsemu temu razen šestih odbornikov še sedem udeležencev, tedaj vseh skupaj trinajst. Kje so ostali drugi rodoljubi? Občni zbor seveda ni bil sklepčen ter se boče vršil v nedeljo, dne 3. grudnia t. l. zopet. Upamo, da takrat pridejo tudi tisti, katere smo dne 19. t. m. pogrešali.

— **Umor ali samomor.** Poročali smo pred nekaj dnevi, da je novomeško sodišče aretovalo posestnika Frančiča iz Rateža, ker je na sumu, da je svojo 20letno ženo ustrelil. Preiskava je doslej ta sum še utrdila. Izkazalo se je, da je krogla, s ka-tero je bila Frančičeva žena ustreljena, večja nego kaliber tistega samokresa, ki so ga našli poleg nje. Nadalje se je izka-zalo, da je bilo vzglavje osmojeno in končno je hišna preiskava spravila na dan revolver, samokres in puško, dočim je Frančič poprej zatrjeval, da nima nikacega orožja v hiši.

— **Očeta ustrelil.** Pred porotniki okrožnega sodišča mariborskega je stal dne 20. novembra Anton Peserl iz Brebrovnika pri Ormožu, zatožen, da je ustrelil svojega očeta in ranil njegovo gospodinjjo. Peserl je bil obsojen na deset let težke ječe; ustrelil je očeta, ker je ta pretrdo postopal pri iztirjevanju prevržitine.

— **Požar.** V torek je dvojna čuvaj-nica nad železniškim mostom proti Borovnici, katero je južna železnica nameravala prezidati za postajo za Preser, popolnoma pogorela. Ko je nastal požar, ni bilo ni-kogar doma. Na lice mesta je prihitelo ga-silno društvo iz Podpeči.

— **Prijet begun.** Sinoči so mestni stražniki ujeli prisiljenca Primoža Pipana, ki je bil pred nekaj dnevi pobegnil.

— **Tatvina.** Na naše poročilo, da je bila Marija Belič iz Vnanjih goric v trgo-vini g. Ivana Železnikarja okradena, nam poroča g. Železnikar, da je imenovana žena sedaj sama priznala, da je mej potjo denar izgubila.

— **Brzjavni in telefonski promet meseca vinotoka 1899.** Na c. kr. brzo-javnih postajah tržaškega poštnege ravnateljstva bilo je meseca vinotoka 1899, in sicer na Primorskem oddanih 56.623, došlih 65.605, tranzitujočih 170.974, skupaj 293.202 brzjavk; od teh jih odpada na Trst sam: oddanih 39.923, došlih 46.167, tranzitujočih 157.692, skupaj 243.782 brzo-javk; na Kranjskem oddanih 9245, došlih 10.567, tranzitujočih 17.731, skupaj 37.543 brzjavk. Vinterurbannem tele-fonskem prometu bilo je v isti dobi: v Trstu 2346, v Opatiji 307, v Pulju 100 in v Ljubljani 297 pogovorov; v lokalnem prometu govorilo se je: v Trstu 230.000krat, v Pulju 6600krat, v Gorici 5053krat, v Opatiji 1934krat in v Ljubljani 14.320krat.

* **V Sibirijo** se selijo ljudje bolj in bolj. Nemci, Američani, Angleži i. dr. hité trumoma v kraje, ki so se zdeli včasih strašni za pregnance. Tam je že mnogo tvornic, velikanskih žag, rudokopov itd. Tudi zlato kopljejo; zlasti angleški kapita-listi se zanimajo za zlato rudo. Največ ljudij gre v Vladivostok. V San Francisku so ustanovili rusko šolo, da se ondi Američani naučé prej ruščine, predno od-rinejo v Sibirijo. Trgovina in obrt se raz-vijata ondi prav velikanosko. Ruščina se zdi torej Američanom prav tako zelo potrebna,

kakor se zdi Nemcem. Le Slovincem je baje — „hvala Bogu!“ — odveč.

* **Vročekrven komik.** V Štetinu se je produciral v ondotni kavarni komik Maks Lehmann. Ker pa njegova komika ni bila dovtipna, nego neslana in smešna, so se mu ljudje rogali ter mu končno celo zvižgali. To je Lehmann tako razžalilo, da je zgrabil revolver in na občinstvo dva-krat ustrelil. Zadel ni nikogar. Komika so takoj zaprli.

* **Žrtvi konca sveta.** Kakor javljajo iz Kološa, so tamkaj v neki hiši razpravljali o koncu sveta. Jeden prisotnih gospo-dov Štefan Nagy se je bližajočega konca sveta tako bal, da ga je zadela srčna kap.

— V Temešvaru je skočila deklica Mat. Vitalsky iz strahu pred sodnim dnevom v vodo. Prej pa je dva dni kakor blazna ho-dila okrog. Deklico sta rešila dva delavca.

* **Volkovi v Srbiji.** Iz Belegagrada brzjavljajo, da se je v Rudniškem okraju pojavilo toliko tolpa volkov, da ne mine skoraj dan, ko niso napadli volkovi kakega človeka ali kako žival. Lovska društva so dobila poziv, naj zatarejo volčjo zalego. V Srbiji imajo že hud mrz.

* **25 let radi ene klofute** je dobil pred vojaškim sodiščem infanterist Valponi, ker je dal nekemu častniku, ki ga je se-kiral, hudo klofuto. Slišati pa še ni bilo, da bi zaprli kakega italijanskega častnika, ker v svoji togoti klofuta infanteriste brez vzroka.

* **Roparji v Palermu.** Značilno za italijanske razmere je, da človek nití sredi velikega mesta ni varen pred roparji. Te dni so ob 9 uri zvečer napadli trije našem-ljeni roparji voznika tramwaya ter mu vzeli denarnico z vsem dnevnim zaslužkom. V vozu je sedelo več ljudij. Dva carinska stražnika sta streljala na roparje, a nista zadela. Roparji pa so zadeli jednega straž-nika v prsa, drugega pa so zabodli v hrbet. Roparji so potem utekli brez sledu.

Književnost.

— **Tri Aškerčeve balade** za srednji glas s spremljevanjem klavirja zložil Risto Savin. Op. 2. — Cena 1 gld. 20 kr., s poštnino 3 kr. več. Komisionalna založba L. Schwentner v Ljubljani. — Vsebinska: Poslednje pismo. — Javor in lipa. — Poroka.

— **Mittheilungen des Musealvereines für Krain.** 5. snopič ima to-le vsebino: 1. Die Pest in Laibach. Nach Archivalien des Laibacher Stadtarchives bearbeitet von Prof. Joh. Vrhovec. 2. Die Theilnahme Hans Katzianers bei der Wahl Ferdinands I. von Oesterreich zum Könige von Kroatien, von Fr. Komatar. 3. Ueber die Bildungs-weise der „terra rossa“ des Karstes, von Dr. E. Kramer, Director der landw.-che-mischen Versuchs Station für Krain in Lai-bach. 3. J. M. Reinwaldt (1731), ein krai-nischer Maler, von Konrad Črnologar. Tudi ta zvezek nemških muzejskih izve-stij je prinesel torej le doneske sloven-skih pisateljev.

— **„Die Bosniaken kommen!“** Marsch. Von Ed. Wagners, Capellmeister im bosn. herceg. Inf. Regmt. Nro. 2. — Prireditel za klavir: 1 krona 50 v. Izdal Otto Maass. Dunaj.

— **4er Bosniaken-Marsch** von Hans Pavlis, Regiments-Capellmeister. Za klavir 1 krono 50 v. Izdal Otto Mass. Dunaj, VI/2 Mariahilferstr. 91. Več o priliki.

Telefonična in brzjavna poročila.

Dunaj 24. novembra. V poslanski zbornici vlada tihota. V današnji seji se je začelo prvo branje nalogbenih zakonov. Govoril je najprej Kaftan, ki je svoja izvajanja zaključil z izjavo, da češki poslanci vladi čisto nič ne zaupajo, in da jej ne bodo olajševali njenih nalog. Vlada je češkemu narodu napovedala vojno, Čehi jo sprejmejo in se tudi izoliranja ne bojé, ker imajo za sabo zaveden delaven narod šest mili-jonov duš. Za Kaftanom je začel govo-riti Dvořák. Po njegovem govoru se seja zaključí.

Dunaj 24. novembra. Vlada pred-loži bržčas že v današnji seji zakon o razdelitvi užitninskih davkov.

Dunaj 24. novembra. Danes ob pol 3. uri pop. je imel minister Kör-ber dolgo posvetovanje z načelnikom mladočeškega kluba dr. Englom in

načelnikom kluba čeških veleposestni-kov grofom Pallffijem. Dogovar-jal se je z njima glede pogojev, pod katerimi bi Cehi opustili začeto obstrukcijo. Cehi zahte-vajo, naj odstopita Clary in Kindinger, in naj se jim dajo jamstva glede restitucije če-škega notranjega uradnega jezika.

Dunaj 24. novembra. Minister Körber je imel včeraj poldrugo uro trajajočo avdienco pri cesarju. V obče se sodi, da je ta avdiencia v zvezi s češko obstrukcijo. Neka eksce-lenca z desnice se je danes izjavila: Imam občutek, da Claryjevega mini-strovanja ni šteti več po dnevih, nego samo še po urah.

Dunaj 24. novembra. Danes ob 4. uri popoldne se snide parla-mentarna komisija desnice na važno sejo.

Dunaj 24. novembra. Prihodnja seja poslanske zbornice bo v pone-deljek. Ako bi Nemci zahtevali, naj bo jutri seja, glasovala bo vsa desnica proti temu predlogu.

Praga 24. novembra. „Nar. L.“ poročajo dodatno, da je cesar rekel drju. Englu, naj vporabi svoj veliki vpliv na češki klub, da ta vladi omo-goči rešitev njenih nalog. Engel se je skliceval na nevoljo češkega naroda in rekel, da utegnejo češki poslanci priti v položaj, da bodo mandate odložili. Na to je cesar rekel: Še tega manjka, da bi odšli!

Berolin 24. novembra. „Deutsche Ztg.“ javlja, da je Joubert sporočil v Pre-torijo, da je dne 20. t. m. prepredil Whitejev poskus, rešiti topove. Ladys-mith je tako obkoljen, da je absolutno izključeno, da bi se Angleži mogli rešiti.

London 24. novembra. Joubert, ki je z 7000 možmi na potu v Pieter-maritzburg, je pregnal sprednje straže generala Cleryja v beg. Joubert je že prišel blizu Stowina.

London 24. novembra. V Mafe-kingu primanjkuje Angležem vode. General Suyman javlja, da se je v po-nedeljek vnel boj, a o izidu tega boja ne poroča ničesar.

London 24. novembra. Reuter po-roča, da sta general Barton, ki stoji z 2000 mož ob reki Movi, in general Hen-rien, ki stoji z 2000 mož v Estcourtu, popolnoma izolirana in se ne moreta ganiti.

London 24. novembra. Vlada je zopet sklicala osem batalionov pod zastave in sicer na dan 11. decembra.

London 24. novembra. Oficialno se razglša, da so Angleži pri Bel-montu dosegli veliko zmago. Angleški topovi so spravili Bure v nered, na kar so pešaki z bajoneti zavzeli višave, koder so Buri bili utaborjeni. Angležev je bilo 18 ubitih, 149 ranjenih; 18 se jih pogreša.

Poslano.

Slavno uredništvo!

Prosim Vas, priobčite v svojem listu to pojasnilo, ki sem ga poslal tudi uredništvu „Slovenskega Lista“:

Slavno uredništvo „Slovenskega Lista“ v Ljubljani.

Prosim Vas, resnici na ljubo, da blago-volite priobčiti v prihodnji številki svojega lista to pojasnilo.

V zadnji številki „Slov. Lista“ z dne 18. t. m. ste priobčili moj članek „Anti-semitizem v starem veku“, poslan Vam že pred 8 meseci, kjer ste izpustili mojo šifro D. L. in vir, iz katerega sem črpal, za to pa mi podtaknili besede „ali celo sad „klerikalcev“, kakor trdijo prosvetljeni možje v „Narodovem“ uredništvu“, katerih nisem napisal. To ni pošteno! Znano Vam je, da sem političen nasprotnik „Naroda“, toda poštenosti v boju se ne odrekam, čeprav se nasprotniki ne bojujejo vselej na ta način. Moj spisek je bil kulturno-historični referat, ne pa sredstvo za kakršnekoli napade, če-tudi morebiti opravičene. Omenjam Vam mimogrede le še to, da sem se učil pošte-nosti i v boju proti svojemu nasprotniku pri istem prof. Masaryku, o katerem je po-ročal zadnji „Slov. List“ grde laži.

V Pragi, dne 20. novembra 1899.

Z vsem spoštovanjem

Dragotin Lončar.

Tinktura zoper kurja očesa

— gotovo najboljšo sredstvo —
za hitro odpravo kurjih oces, trde kože itd.

Stekleničica z rabilnim navodom 25 kr.
Dobiva se v (20-47)
deželni lekarni „pri Mariji Pomagaj“
M. Leustek-a v Ljubljani.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 21. novembra: Jožefa Pečnik, ključavničarjeva kći, 19 mes., Ulice na Grad št. 5, pljučnica.
Dne 22. novembra: Ivan Naglost, hišnikov sin, 3 mes., Trnovski pristan št. 8, vnetje možganske mreže.

V hiralnici:

Dne 20. novembra: Jožefa Anžič, zasebnica, 71 let, ostarelost.

V deželni bolnici:

Dne 16. novembra: Ivan Ženko, krojaški pomočnik, 21 let, jetika. — Ivan Kikelj, poljski delavec, 80 let, ostarelost.
Dne 20. novembra: Anton Kosmač, tovarniški delavec, 29 let, opekline. — Ivan Tomažič, dninar, 54 let, krvavenje možgan.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 506-2 m. Srednji tlačni tlak 738-0 mm.

Nov.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
23.	9. zvečer	744.3	-0.4	sl. izahod	jasno	0.0
24.	7. zjutraj	742.6	-4.4	sl. izahod	jasno	0.0
	2. popol.	741.4	10.6	sl. izahod	jasno	0.0

Srednja včerašnja temperatura 0.2°, normala: 1.9°.

Dunajska borza

dne 24. novembra 1899.

Skupni državni dolg v notah.	99	gld. 60	kr.
Skupni državni dolg v srebru.	99	35	„
Avstrijska zlatna renta.	116	65	„
Avstrijska krona renta 4%.	99	95	„
Ogorska zlatna renta 4%.	117	—	„
Ogorska krona renta 4%.	95	05	„
Avstro-ogorske bančne delnice.	904	—	„
Kreditne delnice.	370	30	„
London vista.	120	67 1/2	„
Nemški drž. bankovci za 100 mark.	59	02 1/2	„
20 mark.	11	79	„
20 frankov.	9	57 1/2	„
Italijanski bankovci.	44	95	„
C. kr. cekini.	5	69	„

Vse vrednostne papirje preskrbuje BANKA
MAKS VERSEC, Ljubljana, Selenburgove ulice 3.
Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5—10 gld.

Deklice

ki že znajo plesti (štrikati) na strojih, dobé dober zaslužek
v novi tvornici Dragotina Hribarja
v Ljubljani. (2123)

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1899. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga do Trbiča. Ob 12. uri 5 m. po aodi osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, čez Amstetten na Dunaj. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih v Linc. — Ob 11. uri 50 m. dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzenj, Marijine vane, Heb, Franzove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. — **Proga v Novo mesto in v Kočevje.** Osebni vlaki: Ob 6. uri 04 m. zjutraj, ob 1. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiča.** Ob 5. uri 46 m. zjutraj osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Ljupca, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plaznja, Budejovic, Solnograda, Lince, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Lince, St. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthal, Beljaka, Celovca, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer osebni vlak z Dunaja, Solnograda, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih iz Lince. — **Proga iz Novoga mesta in Kočevja.** Osebni vlaki: Ob 8. uri in 21 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 48 m. zvečer. — **Odhod iz Ljubljane dr. kol. v Kamnik.** Ob 7. uri 23 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 10 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano dr. kol. iz Kamnika.** Ob 6. uri 56 m. zjutraj, ob 11. uri 8 m. popoldne, ob 6. uri 10 m. zvečer. (1206)

Brady-jeve kapljice za želodec

(prej
C. Brady, Marijacejske kapljice za želodec)
prirejene v lekarni „pri ogorskem kralju“
Karla Brady-ja na Dunaji, I, Fleischmarkt 1.

v obče izkušeno in poznato zdravilo, ki oživlja in okrepuje želodec, če je prebava motena, in sploh pri želodčnih bolečinah.

Cena steklenici 40 novč.
Dvojna steklenica 70 „

Usojam se opozarjati še jedenkrat, da se moje kapljice za želodec čestokrat ponarejajo. Pazi naj se torej pri kupovanju na gorenjo varstveno znamko s podpisom C. Brady, in naj se zavrne vse kot nepravilne, ako nimajo te znamke in podpisa C. Brady.

Kapljice za želodec lekarnarja C. Brady-ja (prej Marijacejske kapljice za želodec) so shranjene v rudečih nagubanih skatljah in imajo podobo sv. Matere Božje Marijacejske (kot varstveno znamko). Pod to znamko mora biti podpis C. Brady.

Deli so navedeni. (1829-8)
Kapljice za želodec se pristne dobivajo v vseh lekarnah.

Za dečka-dijaka se išče mirno stanovanje s hrano

pri solidni obitelji po zmerni ceni.

Več se izve v upravnistvu „Slovenskega Naroda“.

(21-270)

Prodajalnica

na dobrem prostoru v mestu na Gorenjskem

se odda v najem ob novem letu.

S to prodajalnice je v zvezi koncesija za gostilno ali pa vinsko trgovino ali za žganjetoč, dalje tudi c. kr. trafikarja s prodajo poštnih vrednostij. (1959-3)
Naslov v upravnistvu „Slov. Naroda“.

Firm. 239.

Einz. I. 181.

Bekanntmachung.

Beim k. k. Landes- als Handelsgerichte in Laibach wurde bei der im Handelsregister für Einzelfirmen eingetragenen Firma

„Franz Dolenz“

die Eintragung der Thatsache, dass das unter dieser Firma betriebene Gemischtwarengeschäft an Eduard Dolenz, Kaufmann in Krainburg, übergegangen ist, welcher es unter der bisherigen Firma als deren Inhaber weiter betreibt — vollzogen.

K. k. Landesgericht Laibach

Abth. III, am 20. November 1899.

(Razglas. Pri c. kr. deželnem kot trgovinskem sodišču v Ljubljani se je vpisala v trgovinski register za posamne trdke trdka „Franc Dolenz“ ter dejstvo, da je prešla trgovina z mešanim blagom, katera se vodi pod omenjeno trdko, v last Edvarda Dolenza, trgovca v Kranji, kateri jo nadalje pod dosedanjim trdko vodi kakor imatelj — C. kr. dež. sodišče v Ljubljani, odd. III, dne 20. novembra 1899.) (2119)

Trgovski pomočnik in vajenec

oba vešča nemškega ter slovenskega jezika, prvi hiter prodajalec v trgovini mešanega blaga sprejmeta se pri

Franu Krautu (2095-3)

v Pliberku na Koroškem.

Išče se najemnik

za dobro obiskovano gostilno in trgovino z mešanim blagom blizu večjega trga in rudokopa. Omenjeni mora biti zmožen obeh jezikov. — Istotam se tudi odda (2120-1)

mlin in žaga.

Več pove upravnistvo „Slov. Naroda“.

80 hektolitrov

pristnega vina

proda po ugodni ceni

S. F. Schalk v Sevnici

iz svojega vinograda (2118-2)

na Vidmu pri Krškem.

Lekarna Piccoli v Ljubljani

priporoča

svetli, medicinalno-parni jetrni tran najboljše znamke

ki naj se ne zamenjuje s slabodirječimi, zoperni okus imajočimi kmetijskimi trani, ker se je vsled obilega lova ugodno moglo nakupiti, po naslednjih izdatno nižanih cenah: Steklenica z okoli 1/2 kilo vsebine 40 kr., 10 steklenic 3 gld. 50 kr. Pošilja se proti poštnemu povzetju. (2121-1)

Izvirne Musgrave-jeve irske peči

s šamotno podzidavo

so priznane izborne, trpežno goreče peči, za katerih dobroto se jamči. Prednosti: Goré neprenehoma vso zimo. Oddajajo gorkoto na mil, prijeten način. Lahka regulacija. Najvarnejša kurjava. Ilustrirani ceniki brezplačno in poštne prosto.

Chr. Garms, Bodenbach o. L.

Tovarna železnih peči.

Tovarniška zaloga: Karola Kausehega naslednika: Schneider & Verovšek v Ljubljani. (2065-3)

Prostovoljna razprodaja.

V ponedeljek pred sv. Miklavžem, dne 4. decembra 1899
dopoludne ob 8. uri se bode

grajščina „Bakovnik“ Kroiseneg pri Ljubljani

to je:

poslopja, vrti, njive, travniki in gozdi
po kosih prostovoljno razprodajala.

(2085-2)

Lastnik: Fran Hren.

Opatija „Vila Melanie“

na obrežnem potu v najlepši legi v Opatiji, brezprašno, južna stran, vsa okna južno, varna pred vetrovi, vhod v park.

***** Pred okni svira 2krat v tednu kopališka godba. *****
Velika terasa (jedina v Opatiji) z razgledom na monte Maggiore, Reko, na otoke in po vsem Kvarneru.

Lepo opravljena, prikladna, velika in mala stanovanja s kuhinjo ali brez nje tudi posamezne sobe se lahko oddajajo.

***** Nič pretiranih cen. *****

Na vsa vprašanja odgovarja takoj lastnik

Bohumil Frisek

godbeni ravnatelj v Opatiji.

(2093-3)

Brata Eberl

leta 1842.

Ljubljana, Frančiškanske ulice 4.
Pleskarska mojstra c. kr. drž. in c. kr. priv. 47
južne železnice.

Slikarja napisov.

Stavbinska in pohištvena pleskarja.
Prodaja oljnatih barv, lakov in firnežev na drobno in na debelo.

Velika izbirlka dr. Schoenfeld-ovih barv v tubah za akad. slikarje.

— Zaloga —

vsakovrstnih čopičev za pleskarje, slikarje in zidarje, številnega mazila za hrastove podo, karbolinoleja itd.

Posebno priporočava sl. občinstvu najnovejše, najboljšo in neprecenljivo sredstvo za likanje sobnih tal pod imenom „Rapidol“.
Priporočava se tudi sl. občinstvu za vse v najino stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot priznana rečno in fino po najnižjih cenah.

Perilo za gospode

najboljše blago in

kravate

prodaja

= Alojzij Persché =

Pred škofijo, poleg mestne hiše.

Anton Presker

Sv. Petra cesta št. 8 Ljubljana Sv. Petra cesta št. 8

priporoča svojo veliko zaloga

gotovih oblek za gospode in dečke, jopic in plaščev za gospe, nepremočljivih havelokov i. t. d.

Obleke po meri se po najnovejših usorcih in po najnižjih cenah 47
solidno in najhitreje izgotovljajo.

Mehanik

Ivan Škerl

Opekarska cesta št. 16.

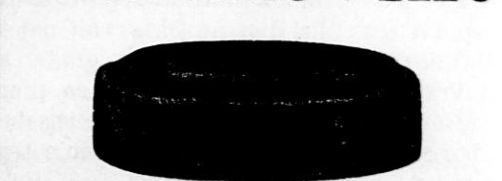
Šivalni stroji 47

po najnižjih cenah.

Rešile in v to stroko spadajoča popravila izvršuje dobro in cenó.

Vnauja naročila se točno izvršujejo.

Kožuhovino

čepice, ovratnike mufe itd.

priporoča po nizki ceni

J. S. Benedikt

Ljubljana, Stari trg.